

ZPRAVODAJ

52. JIRÁSKOVA HRONOVA



CELOSTÁTNÍ PŘEHLEDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ
POŘÁDANÁ V RÁMCI FESTIVALU ZÁJMOVÉ UMĚLECKÉ ČINNOSTI 1982
NA POČEST 65. VÝROČÍ VELKÉ ŘÍJNOVÉ SOCIALISTICKÉ REVOLUCE
7. SRPNA 1982

Diplomy 52. JH

HANĚ FRANKOVÉ

za ztvárnění postavy Marušky
ve hře Jana Schmida Třináct
vůní.

JIRÍMU POSTRÁNECKÉMU

za ztvárnění postavy Cholsto-
měra ve hře L. N. Tolstého a
M. Rozovského Příběh koně.

ŠTEFANII SLOBODOVÉ

za ztvárnění postavy Guločky
ve stejnojmenné hře Guy de
Maupassanta a Jozefa Bednárika.

VÍTU BEDNÁRIKOVÍ

za ztvárnění postavy Pohoniče
a Nemce ve hře Guy de Mau-
passanta a Jozefa Bednárika
Guločka.

JIRÍMU HNILIČKOVÍ

za scénografické řešení ve hře
Jana Schmida Třináct vůní.



VEDENÍ SOUBORU

JANA CHALUPKY

DK ROH Mostáreň Brezno

za iniciativní uvedení hry Samo
Tomášika Svadba pod Kohútom

LADISLAVU LHOTOVI

zvláštní uznání za celoživotní
tvůrčí činnost v amatérském
divadle.

HODNOCENÍ ODBORNÉ KOMISE 52. JIRÁSKOVA HRONOVA

Svým závěrečným slovem vám
odborná komise předkládá hod-
nocení inscenací celostátní přeh-
lídky amatérských divadelních
souborů na 52. Jiráskově Hro-
nově, konané v rámci festivalu
zájmové umělecké činnosti, vy-
hlášené na počest 65. výročí
Velké říjnové socialistické re-
voluce.

Přehlídka byla koncipována
jako tvůrčí dílna a její průběh
odpovídal podmínkám soutěžní-
ho řádu tak, jak byl vyhlášen.
Dá se říct, že splnila podle na-
šeho názoru nejpodstatnější
úkol: dramaturgií, uměleckou
úroveň inscenací i odborným
obsahem vypověděla o zápase
amatérského divadla na cestě

za sdělností, přihlášením se k
socialistické přítomnosti, obo-
hatila život divadelních kolek-
tivů i celé divadelní veřejnosti,
která se přehlídky zúčastnila.
V týdnu od 31. července do 7.
srpna 1982 měla odborná ko-
mise možnost sledovat a hod-
notit celkem 12 inscenací, je-
jichž výběr v zásadě odpovídal
dramaturgickým záměrům sou-
těže. Na přehlídce byly uvedeny
čtyři inscenace tří českých
současných her, jedna adaptace
klasického literárního díla čes-
kého, jedna slovenské klasiky,
tři hry nebo adaptace děl sovět-
ských, dvě díla realizovaná na
základě předlohy světových kla-
siků a jedna hra bulharská.

Odborná komise vycházela
při svém hodnocení z poslání
soutěže a jejího hlavního ideo-
vého zaměření. Analyzovala pře-
devším dramaturgický a režijní
výklad, pozitivní vyjádření myš-
lenek hry, celkovou úroveň in-
scenace a všech jejích složek
i celkový ideový a umělecký
přínos z hlediska poslání so-
cialistického dramatického umě-
ní.

Od rukopisu k rotačce

„Devítka“ je konečnou stani-
cí pro řádná čísla Zpravodaje
52. Jiráskova Hronova.

Proto by redakce chtěla tou-
to cestou poděkovat všem, kte-
ří se na celé realizaci Zpravo-
daje 52. JH podíleli — ať ve
formě rukopisů, tak při vlast-
ním technickém zpracování v
provozovně 23 v Hronově Vý-
chodočeských tiskáren Hradec
Králové.

A právě vyjmenováním vět-
šiny hlavních aktérů v tiskárně
bychom chtěli uzavřít náš spo-
lečný, mnohdy komplikovaný,
osmidenáti maratón při vydá-
vání Zpravodaje 52. JH, který se
zpracovával ve dne, v noci o
sobotách a nedělích, i v horku,

které zvláště letos přímo vy-
bízel k ponoření do chladi-
vých vln... Naše poděkování
patří zejména vedoucímu pro-
vozu Josefu Novotnému, míst-
ním Antonínu Brátovi a Dalibo-
ru Hartmanovi, strojním saze-
čům - Jiřímu Špreňarovi, Petru
Ducháčovi a Václavu Broučkov-
i, metěru Jaroslavu Mertlíkovi
a Mir. Prouzovi a obsluze stro-
jovny Břetislavu Červenému.

Ještě jednou vám všem, kteří
jste se podíleli na cestě „od ru-
kopisu k rotačce“ děkuje osa-
zenstvo redakce, kterou letos
tvořili: Václav Tichý (odpověd-
ný redaktor), Ivan Bednář, Ale-
na Kárníková, Zdeněk Pošíval
a Milan Žarnovický.

9/82

BITKA PRI LUČENCI

Uvedení jevištní adaptace historického románu A. Jirásky Bitva u Lučence souborem z Handlové můžeme charakterizovat jako sympatický příspěvek do diskuse o uměleckém odkaze A. Jirásky pro současnost. Scénický tvar akcentoval ty motivy původní prózy, které směřují k zobrazení rozporů člověka ve válečné situaci a které tuto situaci v jeho nitru odrážejí. Inscenátorům nešlo o navození dobové atmosféry a o rekonstrukci historických událostí. Pokus o zevšeobecnění myšlenkového poselství měl být však divadelně účinnější, aby byl schopný zasáhnout citový a intelektuální svět diváků v hledišti.

TRINÁCT VŮNÍ

(Karlovy Vary)

Soubor divadelního studia z Karlových Varů uvedl Trináct vůní Jana Schmidta. Svou hereckou zkušeností dokázal využít podnětů textu k dalšímu rozvíjení a obohacení jednotlivých situací. Promyšlenou režijní koncepcí a schopností větší souboru ji realizovat, ale především díky výraznému výkonu hlavní představitelky Hanit Frankové se podařilo navodit atmosféru důvěrného kontaktu jeviště s hledištěm, odkrývat nitro měšťáka a zachytit vztah ke světu dospívající dívky. Kladem je také jednota výrazových prostředků, stylově čistá a funkční výprava. Hudební stránka sice v dobrém ovlivnila atmosféru představení, avšak estrádní charakter izolovaných hudebních čísel nepodpořilo ideové vyznění inscenace.

TRINÁCT VŮNÍ

(Česká Třebová)

Divadelní soubor z České Třebové zatím postrádá výrazné herecké individuality a větší jevištní zkušenost i technickou vybavenost. Přesto se velmi poctivě vyrovnal s předlohou. Režisér vyšel z možností souboru, práce působí svou kolektivností a odvahou k výrazné nadsázce. Poselství hry sděluje sice neuměle, ale upřímně. Nedostatek představení je jistě statická, nejednotnost prostředků, nedůsledná práce se scénou a absence výraznějšího výkonu v postavě hlavní hrdinky.

SVADBA POD KOHÚTOM

Divadelní soubor z Brezna se tentokrát pustil do zápasu o ztracený a přímo detektivně ohrožený text štúrovského básníka Sama Tomášika. Vedený mladým absolutem režie bratislavské VŠMU a scénografem J. Cillerem vytvořil lepoporelo o lidských nectnostech, společenských anomáliích a lidské i sociální nespravedlnosti. Na této inscenaci především oceňujeme soustředěnost celého hereckého kolektivu realizovat netradičně upravený text a udržovat v celém představení a všech jeho složkách jednotný herecký styl. Styl, který nedává příležitost

vyniknout sólovým výkonům, ale klade nároky především na soubor, kolektivnost a významy postav.

SEN KRALEVICE HAMLETA

Představení českolipského souboru Snů kralevice Hamleta vychází z principu autentického herectví, kdy nejosobnější zážitek a prožitek herců má vést k zobrazení lidského jednání, jež může být modelem obecného jednání určité výrazné situace. Nehraje se Hamlet, ale variace na některé situace. Největší problém představení byl ve sdělnosti zážitků a prožitků herců, v jejich schopnosti předat své zážitky a prožitky divákům. Celé představení přes nespornou vnitřní připravenost souboru vytvořilo sled etud, které jen zřídka oslovovaly publikum v hledišti.

PŘÍBĚH KONĚ

Brněnský soubor Dělnického divadla si k vytvoření své inscenace vybral divadelně náročnou a myšlenkově mimořádně bohatou předlohu, adaptaci Tolstého Příběh koně. Nezvyklý dramatický tvar a z něho vyplývající mimořádné nároky na interpretaci hereckou i režijní, se podařilo realizovat na vysoké úrovni. Spolupráce s profesionálním režisérem Pavlem Rímským přinesla výrazný výsledek především ve vybudování přesné vyváženosti a divadelně přitažlivé kompozice, ve které dominovala práce herecká, s akcenty na posun některých scén do téměř muzikálové polohy ve scénách chóru. Mimořádně zdařilou postavu vytvořil Jiří Postránecký v roli Cholstoměra. Pozoruhodnou práci odvedli však i ostatní členové souboru. Tato inscenace byla výrazným obohacením letošní přehlídky.

DVANÁST STOLIČIEK

Divadelní soubor z Bratislavy si vybral dramatizaci slavného románu Ilfa a Petrova. Dramatizace pokorně slouží tomuto románu, řadí za sebe základní situace, jež se odehrávají při hledání pokladu ukrytého v jednom křesle. Rozhodující polohou inscenace, která hledala jistě současný divadelní jazyk, byla ilustrace jistého historického období ve vývoji sovětské společnosti a jen zřídka se vytvářely momenty, které by nacházely přímý vztah k naší přítomnosti. Inscenace nedokázala výrazněji realizovat představení v určité nadsázce, kterou tento žánr nepochybně potřebuje. Nepodařilo se také navazovat výrazněji kontakt s divákem.

GULŮČKA

Divadelní soubor ze Zelenče je už více let stálíci na nebi amatérského divadla. Letos se prezentoval scénickou adaptací Maupassantovy prózy Kulička, ve které jsme přesně ročovali výrazný styl souboru i velmi osobitou poetiku jeho režiséra, dramaturga a scénografa Jozefa Bednárika. Představení přes

svou bohatou obraznost je srozumitelné nejširším vrstvám publika. Jazykem bohatým v prostředcích, ryze divadelním. S velkým potěšením jsme mohli zaznamenat výrazný růst hereckého souboru, jeho schopnost individualizovaně realizovat postavy a všechno co s tím souvisí, při tom nezanikla schopnost pracovat kolektivně, zejména jsme ocenili výkon Štefana Slobodové v titulní roli. Styl a poetika souboru v tomto mimořádně koncipovaném představení byly také jednou ze složek, které dokázaly, že tato inscenace mimořádným způsobem obohatila program divadelní přehlídky.

OSTŘE SLEDOVANÉ VLAKY

Nýlvtova dramatizace Hrabalovy prózy Ostře sledované vlaky postavila před soubor Karolinky velmi těžký úkol. Hra sama o sobě je Hrabalově poetice i poezii málo věrná a připomíná ji spíše zjednodušenou fabulí. Do české dramatiky nepřinesla mimořádný podnět ani z hlediska divadelního, ani obsahově myšlenkového. Nástrahy textové předlohy se inscenací podařilo jen málokdy překonat jevištní zkratkou a divadelní metaforou tak, aby se Hrabalova poetičnost a myšlenková poutavost přetavila do ryze divadelního tvaru. Inscenace se ve svém výsledku stala spíše pokusem oživit v nejzákladnější komunikativní rovině tento text, aniž by se jí zdařilo zprostředkovat publiku skutečné etické a myšlenkové hodnoty Hrabalova díla.

MUŠKETÝŘI PO TRICETI LETECH

Soubor Šupina z Vodňan, na rozdíl od svých předěšlých vystoupení na Jiráskově Hronově, kdy zaujal diváky svou osobitou kolektivní výpovědí, vyšel při své inscenaci Mušketýři po třiceti letech z textové varianty, kterou na základě adaptace bulharského autora Valerie Petrova vytvořilo pražské Divadlo S. K. Neumann. Ze střetnutí dvou rozdílných poetik se však nepodařilo vytvořit šťastnou syntézu a naopak se ukázalo, že cesta Šupiny by měla i nadále vést jejím vlastním osobitým směrem. Že k tomu má soubor dost sil a předpokladů prokázaly ty scény a ty situace jejich představení, kdy se dokázali odpoutat od textové předlohy, kterou se rozhodli tentokrát, ne příliš šťastně inscenovat.

KAPKA ROSY

Soubor Impuls připravil pro přehlídku, jak sám nazval etudu Kapka rosy autorů A. Müllera, L. Matějky, která měla především aktivizovat mladší členy souboru. Práce na inscenaci měla být dobrým podnětem pro stmelení nových mladých členů souboru. Přesto však odborná komise konstatovala, že etuda rezvedená do dvouapůlhodinové

muzikálové podoby nepřesvědčila o svých hlubších myšlenkových kvalitách a některé její složky balancovaly na hranicích povrchně vyjádřené nálady. Režijní, choreografická i výtvarná práce působila v jednotlivých složkách nedůsledně, často nestylově. Zdá se, že pro zvolený žánr není zatím soubor dostatečně připraven a snad by bylo dobré pro upřímné a viditelné snahy souboru hledat dramaturgické podněty v oblastech, kde nejenom zvolený žánr, ale i větší myšlenkové bohatství pomůže mladším členům souboru k vyjádření přesvědčivějšího výsledku jevištní tvorby.

NEKLIDNÉ STÁŘÍ

Na závěr přehlídky uvedli Františkovští hru Leonida Rachmanova Neklidné stáří. V roli profesora Poležajeva jsme rádi viděli na jevišti zasloužilého amatérského herce a organizátora ochotnického divadla Ladislava Lhotu. Zkušený soubor se v závěru přehlídky vrátil k tématům, vyjadřujícím atmosféru revolučního roku 1917. Připomněli jsme si tato témata, abychom se těmito dějinnými událostmi znovu inspirovali při řešení problémů naší současnosti a vrátili jsme se tak k 65. výročí VŘSR na jejíž počest byl festival zájmové umělecké činnosti 1982, tak jak jsme na začátku uvedli, vyhlášen.

CO ŘÍCI ZÁVĚREM...

Odborná komise ocenila také mimořádný příklad vysokých morálních vlastností účastníků přehlídky Františka Tibenského, Jarmily Chánové a Jaroslavy Šimákové, kteří umožnili realizovat představení přes mimořádné zdravotní indispozice.

Odborná komise, tak jak bude uvedeno, navrhla udělit diplomy za mimořádné výkony. Doporučila také navrhnout Svazu českých i slovenských dramatických umělců ocenit dlouhodobou a úspěšnou práci dvou profesionálních umělců – Jozefa Bednárika a Pavla Rímského.

52. Jiráskův Hronov pro nás pro všechny dnes večer končí. Tímto hodnocením i návrhem končí i práce odborné komise. Rád bych poděkoval všem souborům, které velmi vnímavě a citlivě přijímaly naše náročné připomínky, děkuji všem, kteří vytvářeli pro práci odborné komise dobré podmínky a jako předseda této komise děkuji všem členům za mimořádnou pozornost, odbornost a taktost, se kterou jednotliví členové komise pracovali. Rád chci poděkovat z tohoto místa také všem pořadatelům i organizátorům za vytvoření dobré tvůrčí atmosféry a podmínek pro naši práci. A vám všem přeji, abychom se společně, ve zdraví, setkali na příštím 53. Jiráskově Hronově.

doc. FRANTIŠEK LAURIN
předseda OK 52. JH